Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Kryzys migracyjny a polityka multikulturowa UE (Wykład), PG_00149103		
Kierunek studiów	Bezpieczeństwo narodowe (P)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2025/2026
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	2	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	praktyczny	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca			
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Konrad Ćwikliński	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Konrad Ćwikliński	

Formy zajęć

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy

Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	30	0.0	30.0	60

Cel przedmiotu

Kryzys migracyjny a polityka multikulturowa UE analizuje najnowsze wyzwania migracyjne i strategie integracji w Unii Europejskiej. UE doświadczyła w ostatniej dekadzie kilku poważnych kryzysów migracyjnych. Rok 2015 przeszedł do historii jako szczyt kryzysu migracyjnego wtedy ponad 1,8 miliona osób przekroczyło zewnętrzne granice UE, co uznano za bezprecedensowe zagrożenie . Pięć lat później wybuchła wojna na Ukrainie, wywołując napływ uchodźców ponad pięciokrotnie przekraczający skalę kryzysu z 2015 r.; w konsekwencji do UE wjechało blisko 8 milionów obywateli Ukrainy . W trakcie wykładów studenci poznają przyczyny i przebieg tych kryzysów oraz omawiają reakcje instytucji unijnych w tym reformy systemu azylowego, budowę Frontexu, rozmieszczenie migrantów i nowe instrumenty polityki migracyjnej.

Obecna polityka migracyjna UE stara się łączyć efektywne zarządzanie granicami z poszanowaniem praw człowieka i zasadą solidarności. Komisja Europejska podkreśla, że skuteczna integracja migrantów ma kluczowe znaczenie dla dobrobytu społeczeństw, wspierając państwa członkowskie w wymianie doświadczeń i finansowaniu programów integracyjnych . Jednocześnie nowy Pakt o migracji i azylu (przyjęty w 2024 r.) gwarantuje UE silne i bezpieczne granice zewnętrzne, poszanowanie praw różnych grup osób oraz solidarność krajów UE . Plan działania UE na lata 20212027 podkreśla ponadto, że integracja migrantów to proces dwukierunkowy migranci zdobywają umiejętności i możliwości, a społeczeństwo przyjmujące tworzy warunki ich pełnego uczestnictwa w życiu gospodarczym i społecznym .

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu

Treści przedmiotu

Treści programowe

1. Wprowadzenie do migracji i wielokulturowości: definicje migrantów, uchodźców, azylantów; główne nurty migracyjne współcześnie; funkcjonowanie strefy Schengen i Terytorium Jednolitego UE.
2. Prawo i instytucje UE w polityce migracyjnej: traktaty UE (art. 7980 TFUE), system dubliński, role Komisji, Parlamentu i Rady w kształtowaniu polityki migracyjnej, agencje (Frontex, EMN).
3. Kryzys migracyjny 20152016: przyczyny (wojna syryjska, konflikty na Bliskim Wschodzie, Afryka Północna), przebieg napływu migrantów do UE, reakcje państw członkowskich (budowa ogrodzeń, inicjatywy relokacyjne), wnioski.
4. Polityka azylowa UE i Pakt o migracji: procedura azylowa, Dyrektywa azylowa UE, solidarność w UE (zasada relokacji), główne elementy i kontrowersje nowego Paktu migracyjnego (20202024) .
5. Integracja migrantów: cele i narzędzia polityki integracyjnej UE (Plany działań Komisji, AMIF, programy krajowe), modele integracji (asymilacja, integracja dwukierunkowa, międzykulturowość), wskaźniki integracji.
6. Wielokulturowość i debata publiczna: pojęcie wielokulturowości, doświadczenia krajów odmiennych od UE (np. polityka wielokulturowa Kanady, USA), krytyka multikulturalizmu w Europie (napięcia społeczne, populizm), a także przykłady działań promujących inkluzję.
7. Migracje a polityka zagraniczna UE: globalne podejście do migracji (Global Approach), partnerstwo z krajami pochodzenia (np. umowy z Turcją, Afryką), polityka rozwojowa a migracje.
8. Wybrane studia przypadków i zagadnienia bieżące: wpływ migracji na demografię i rynek pracy UE, migracje wewnątrzunijne vs międzynarodowe, problematyka uchodźców klimatycznych, napięcia społeczne i działania obywatelskie.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Wymagania wstępne i dodatkowe

- Podstawowa wiedza politologiczna: orientacja w instytucjach UE i procesach integracyjnych, znajomość podstaw prawa międzynarodowego i europejskiego (w tym praw człowieka i prawa azylowego).
- Świadomość społeczna: świadomość globalnych tendencji migracyjnych i znajomość aktualnych wydarzeń międzynarodowych (konfliktów, kryzysów humanitarnych).
- Umiejętności analityczne: zdolność samodzielnej pracy z tekstami naukowymi i statystykami (Eurostat, raporty ESM/UNHCR), formułowania wniosków na ich podstawie.
- Znajomość języków obcych: lektura literatury przedmiotu wymaga znajomości angielskiego (doniesienia KE, UNHCR itp. są głównie po angielsku).
- Aktywność i komunikacja: gotowość do dyskusji, prezentacji własnych analiz i pracy zespołowej (dyskusje klasowe, seminaria).

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
zgodność z tematem, poprawność merytoryczna, umiejętność analizy, wykorzystanie źródeł naukowych i dokumentów UE, klarowność wywodu i poprawność językowa	50.0%	35.0%
aktywność podczas zajęć, udział w dyskusjach, prezentacje grupowe lub indywidualne	50.0%	65.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur

- Ohanyan T., Naychuk-Khrushch M., Polityka migracyjna Unii Europejskiej i wyzwania ostatnich lat, Studia Europejskie t. 3, 2022.
- Markowska-Manista U., Pasamonik B. (red.), Kryzys migracyjny. Perspektywa społeczno-kulturowa, t. 12, Warszawa 20182019.
- Komisja Europejska, Komunikat COM(2020)758 final, Plan działania na rzecz integracji i włączenia społecznego na lata 20212027 (dostępny na EUR-Lex).
- Komisja Europejska, Pakt o migracji i azylu (2024), dokumenty i streszczenia na stronie Komisji (w tym opis założeń Paktu) .
- Europejska Sieć Migracyjna (ESM/EMN), Raporty roczne o migracji i azylu (Annual Reports 2022, 2023; dostępne na stronach EMN) szczególnie rozdziały podsumowujące trendy (np. kryzys związany z wojną na Ukrainie).
-

	Uzupełniająca lista lektur	• Raporty i statystyki UE: np. dane Eurostatu o migracji, publikacje EPRS (Serwis Badawczy Parlamentu Europejskiego), strony Komisji Migracji i Integracji. • Publikacje międzynarodowe: raporty UNHCR, IOM, OECD dotyczące migracji i integracji. • Wybrane artykuły naukowe: np. analizy Rady Europy o integracji migrantów, artykuły polityczne w czasopismach politologicznych i socjologicznych. • Książki i raporty dotyczące wielokulturowości: np. prace na temat pluralizmu kulturowego w Europie (studia porównawcze, analizy polityk narodowych), dokumenty strategii integracyjnych krajów członkowskich (np. Polska, Niemcy, Szwecja). •
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Przykładowe pytania/zadania egzaminacyjne • Omów przyczyny i przebieg kryzysu migracyjnego z lat 20152016 w UE. Jakie środki podjęto na poziomie unijnym i jaki przyniosły efekt? • Scharakteryzuj główne założenia Paktu o migracji i azylu (20202024) oraz oceń jego znaczenie dla polityki migracyjnej UE . • Przedstaw i porównaj politykę integracji migrantów w dwóch wybranych państwach UE. Jakie są ich sukcesy i problemy? • Wyjaśnij, na czym polega proces dwukierunkowej integracji migrantów jakie kroki podejmują sami przybysze, a jakie społeczeństwo przyjmujące? Uzasadnij, dlaczego UE promuje takie podejście . • Omów społeczne i polityczne konsekwencje przyjęcia dużej liczby uchodźców (np. z Syri, z Ukrainy). Jakie postawy społeczne i wyzwania komunikacyjne się z tym wiążą? • Zadanie praktyczne (projekt grupowy): przygotujcie debatę lub prezentację na temat Wielokulturowość w Europie czy ma przyszłość?. Skorzystajcie z danych statystycznych i case studies (kraje europejskie, polityki migracyjne)	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.